Socialutskottets betänkande

1981/82:46

om mät- och laboratorieresurser för arbetsmiljöinsatser (prop. 1981/82:121 delvis)

I betänkandet behandlas proposition 1981/82:121 om statens provningsanstalts organisation, m. m., såvitt avser avsnitt 2.3 Företagshälsovårdsutredningens förslag. Till detta avsnitt i propositionen anknyter inte någon hemställan.

Propositionen i övrigt behandlas i näringsutskottets betänkande NU 1981/82:25.

Vidare behandlas motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) yrkande 15, vari hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag rörande mät- och laboratorieresurser för arbetsmiljöinsatser.

Utskottet

Företagshälsovårdsutredningen har i delbetänkande (Ds A 1981:1) Mät- och laboratorieresurser för bättre arbetsmiljö föreslagit att ett auktorisationssystem införs för laboratorier och mättekniska företag inom ramen för lagen (1974:896) om riksprovplatser m. m. och att denna lag ändras så att det blir möjligt att meddela auktorisation enligt lagen för officiell provning.

Enligt utredningen behövs en garanti för att mätningar, provtagningar, analyser och utvärderingar inom arbetsmiljöområdet sker på ett tillfredsställande sätt. Man måste kunna vara säker på att det finns tillräcklig kompetens hos de laboratorier och mättekniska företag vilka utför sådana prover, analyser osv. som ofta ligger till grund för beslut av stor ekonomisk räckvidd. Av olika skäl, bl. a. ekonomiska, avvisar utredningen tanken att få en sådan garanti genom att inordna företagen i riksprovplatssystemet. Däremot skulle auktorisation enlig riksprovplatslagen innebära en sådan kompetenskontroll. Den nuvarande utformningen av lagen innebär dock att auktorisation inte får meddelas för provning som är officiell, dvs. föreskriven i lag eller annan författning utan att vara egenkontroll. Arbetarskyddsstyrelsen skulle därmed inte kunna föreskriva att viss provning måste ske vid ett auktoriserat företag. Den föreslagna lagändringen syftar till att göra detta möjligt.

Utredningen har i det angivna betänkandet också lagt fram vissa andra förslag. Bl. a. föreslår utredningen ökade möjligheter för företagshälsovården att hyra eller låna instrument från yrkesinspektionen eller från yrkesmedicinska kliniker.

I motion 1981/82:1589 av Olof Palme m. fl. (s) framställs ett yrkande som syftar till att regeringen skall förelägga riksdagen förslag med anledning av betänkandet (yrkande 15).

I propositionen framhåller industriministern efter samråd med arbetsmarknadsministern att den av utredningen föreslagna lagändringen innebär ett avsteg från en av de grundläggande principerna för gällande ordning på provningsområdet, nämligen att officiell provning skall ske vid riksprovplats. Å andra sidan anför han att de skäl som anförts för att t. ex. på arbetsmiljöområdet kunna utföra officiell provning inom ramen för ett auktorisationssystem har betydande tyngd. Auktorisationsfrågan har också andra aspekter. De auktoriserade provplatsernas roll inom provningsverksamheten berördes mycket knapphändigt vid tillkomsten av riksprovplatslagstiftningen och som nämndes har bestämmelserna tillämpats endast i ett par fall. Detta sammanhänger med att en viss oklarhet finns om deras roll. Det bör också nämnas att näringsfrihetsombudsmannen (NO) i skrivelse till regeringen bl. a. kritiserat den nuvarande lagstiftningen från konkurrenssynpunkt, anför vidare industriministern.

Industriministern anser mot den redovisade bakgrunden att den föreslagna lagändringen behöver övervägas ytterligare. Han avser att i annat sammanhang föreslå regeringen att detta sker inom ramen för en teknisk översyn av den nuvarande lagstiftningen. I denna översyn skall även NO:s synpunkter kunna behandlas. Utskottet har inhämtat att man inom industridepartementet f. n. utarbetar förslag till utredningsdirektiv.

De skäl som redovisats i propositionen för att inte nu genomföra den av företagshälsovårdsutredningen föreslagna utredningen är enligt utskottets mening bärande. Utskottet förutsätter emellertid att den utredning som skall se över bl. a. denna lagstiftningsfråga arbetar med största skyndsamhet.

Då det gäller övriga förslag som framlagts i betänkandet Mät- och laboratorieresurser för bättre arbetsmiljö har utskottet inhämtat att regeringen avser att redovisa sina överväganden i nästa års budgetproposition. Utskottet, som anser det angeläget att de aktuella frågorna bringas till en snar lösning, anser med hänsyn härtill att någon riksdagens åtgärd med anledning av motionen inte heller i denna del är erforderlig.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motion 1981/82:1589 yrkande 15,
2. att riksdagen beslutar att vad som anförs i propositionen i här aktuell del inte skall föranleda något riksdagens uttalande i den mån det inte berörts vid behandlingen av motionsyrkandet i mom. 1.

Stockholm den 18 maj 1982

På socialutskottets vägnar
GÖRAN KARLSSON

Närvarande: Göran Karlsson (s), Karl Leuchovius (m), Rune Gustavsson (c), Evert Svensson (s), John Johnsson (s), Blenda Littmarck (m), Kjell Nilsson (s), Karin Israelsson (c), Sven-Gösta Signell (s), Kersti Swartz (fp), Anita Bråkenhielm (m), Stig Alftin (s), Gunhild Bolander (c), Christer Eirefelt (fp) och Maria Lagergren (s).

LiberTryck Stockholm 1982